

профілактичного лікування. Останнім часом з профілактичною метою, зважаючи на спільність патофізіології, епідеміології та клінічного перебігу деяких форм епілепсії та мігрені, в профілактичному лікуванні все частіше починають використовувати протиепілептичні препарати [5, 7, 12]. Перелік препаратів для превентивного лікування мігрені, що використовуються в США, наведено в табл. 1.

Антиконвульсанти першої лінії — це вальпроати і топірамат. Клінічні дослідження показали, що топірамат ефективно запобігає нападам мігрені, значно знижуючи їх частоту. Його ефект розвивається досить швидко — протягом першого місяця терапії відбувається стійке тривале зниження числа нападів без розвитку резистентності (Brandes J.L., 2004). Незважаючи на ефективність топірамату, його побічні ефекти, такі як зниження маси тіла та утворення конкрементів у нирках, є небезпечним ускладненням, особливо у молодих жінок, які становлять велику когорту пацієнтів із мігренню. У цієї групи пацієнтів також важко використати інший препарат превентивної терапії мігрені, такий як вальпроат, через його вплив на менструальний цикл, що проявляється в ризику виникнення дисменореї, аменореї, а також через можливу алопецію. Саме для таких жінок віком до 40–45 років доцільно та більш безпечно використовувати карбамазепін, представлений в Укра-

їні препаратом Мезакар («Кусум Хелтхер ПВТ. ЛТД») в таблетках по 200 мг та у вигляді ретардної форми — Мезакар SR у таблетках по 400 мг. Препарат Мезакар призначають у дозі 15–30 мг/кг/добу. Важливим аспектом терапії карбамазепіном є підтримання його рівномірної концентрації в плазмі крові. Уникнути небажаних пікових коливань дозволяє застосування препарату Мезакар SR — високотехнологічної (мікрокапсулярної) форми, що гарантує поступове вивільнення активної речовини.

Цікаво, що фармакодинаміка карбамазепіну може суттєво змінитися у момент його одночасного застосування з грейпфрутовим соком, оскільки останній здатен істотно впливати на активність цитохрому P450, що відіграє активну роль у метаболізмі цього протиепілептичного препарату.

Дещо інші відношення з ізоензимами печінки та менший спектр небажаних явищ має окскарбазепін. Це перший з препаратів нового покоління, що був рекомендований FDA для монотерапії фокальних нападів, і перший за 25 років лікарський засіб, схвалений у 2003 році для монотерапії у дітей з 4 років (Panayiotopoulos C.P., 2005), що свідчить про надвисокий рівень безпеки.

Окскарбазепін в Україні представлений препаратом Оксапін® («Кусум Хелтхер ПВТ. ЛТД») у таблетках по 300 мг.

Таблиця 1. Класифікація видів превентивної терапії мігрені (доступна у Сполучених Штатах Америки)

Рівень А. Препарати із встановленою ефективністю (≥ 2 досліджень I класу)	Рівень В. Препарати, ефективність яких більш імовірна (1-ше дослідження I класу чи 2-ге дослідження II класу)	Рівень С. Препарати, ефективність яких менш імовірна (1-ше дослідження II класу)	Рівень U. Недостатні чи суперечливі дані для підтвердження чи спростування використання медикаментів	Інше. Препарати, які, скоріше за все, неефективні
Протиепілептичні препарати Дивалпроекс натрію Вальпроат натрію Топірамат	Антидепресанти/ СІЗЗС/СІЗЗСН/ТЦА Амітриптилін Венлафаксин	Інгібітори АПФ Лізиноприл Блокатори рецепторів ангіотензину Кандесартан	Інгібітор карбоангідрази Ацетазоламід	Неефективність встановлена Протиепілептичні препарати Ламотриджин
		α-агоністи Клонідин Гуанфацин	Антитромботичні препарати Аценокумарол Кумадин Пікотамід	
β-блокатори Метопролол Пропранолол Тимолол	β-блокатори Атенолол Надолол	Протиепілептичні препарати Карбамазепін	Антидепресанти СІЗЗС/СІЗЗСН Флувоксамін Флуоксетин	Ефективність більш імовірна Кломіпрамін
		β-блокатори Небіволол Піндолол	Протиепілептичні препарати Габапентин	Ефективність менш імовірна Ацебутолол Клоназепам Набуметон Окскарбазепін Телмісартан
Триптани (ММ) Фроватриптан	Триптани (ММ) Наратриптан Золмітриптан	Антигістамінні препарати Ципрогептадин		

Примітки: СІЗЗСН — селективний інгібітор зворотного захвату серотоніну та норадреналіну; СІЗЗС — селективний інгібітор зворотного захвату серотоніну; ТЦА — трициклічний антидепресант; АПФ — ангіотензинперетворюючий фермент; ММ — менструальна мігрень.